

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan svedec, izimbi nedelje in praznike, ter velja po pošti projeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jedem mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznalila plačuje se od četiristopne petih-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. vse administrativne stvari.

Posl. Nabergoj pred svojimi volilci.

V Škedenju pri Trstu, 7. oktobra.

(Isv. poročilo.)

Na željo deželnega in državnega poslanca gosp. Nabergoja je odbor političnega društva "Edinost" sklical shod volilcev v prijazni narodni vasici Škedenj pri Trstu, ki se nahaja v I. volilnem okraju Tržaške okolice. Okolo pol pete ure popoldne zbralo se je toliko volilcev v dvorani, za zborovanje določeni, da je bila ista prenapolnjena, kar je dokaz, da se volilci zavedajo svojih ustanovnih pravic. Zraven državnega poslanca Nabergoja sta bila navzoča še deželna poslanca gg. Dolenc in Vatovec. Vlado je zastopal dr. Mahkovec.

Točno o 5. uri je zborovanje v imenu polit. društva otvoril predsednik g. prof. Mandič. Predstavil je vladnega zastopnika in razložil namen zborovanja. Današnje zborovanje je sklicano v svrhu, da g. Nabergoj svojim volilcem poroča o svojem deželno- in državnozborskem delovanju. Prosi navzoče volilce, naj pozorno poslušajo poročilo in naj stavijo eventualno svoje opazke ali vprašanja.

Gosp. posl. Nabergoj, živahno pozdravljen, pravi: Kolikokrat mu je bila dana priložnost, priti v Škedenj, vedno je zapustil prijazno vas zadovoljen, kajti v Škedenju so narodni ljudje, s katerimi je vedno soglašal. Mej starejšimi ima prijatelje, upa, da si jih pridobi tudi mej mlajšimi. Star govor pravi: "Gоворитъ је сребро, молчані злато." Ravno pri mestnih sejah imel je priložnost, o tem se prepričati. Njemu, kot človeku, ki pozna okoličanske razmere, je bilo težko molčati in prepustiti se milosti nasprotnikov, zaradi tega sta se pri zadnjih sejah on in posl. Dolenc potegovala za okoličanske potrebe. Obžaluje, da nista imela na svoji strani g. dra. Sancina, katerega je usoda iz Trsta odnesla in ki je pri vsaki priložnosti neustrašeno zastopal interes okolice. Nadeja se, da si volilci izvolijo njega dostenjega naslednika. Čeprav je omenil rek, da je bolje molčati, kakor govoriti, opomniti mu je, da se je bil venderle pritožil proti čuvajem. T. so vsled tega bili te dni poklicani na

magistrat, kjer so dobili povelje, pečati se izključno le s stvarmi, ki spadajo v njih delokrog. Dalje se je pritožil zaradi načelnikov gorje okolice, ki niso potrebni. Tudi to je uplivalo, kajti pri prihodnji seji pride takšno vprašanje na dnevi red. To ga je prepričalo, da molčanje ni vedno umestno. Hotel bi še govoriti o tem, no stvar bi se preveč zavlekla, zaradi tega prešel bode na delovanje v državnem zboru.

Ko je l. 1879 — nadaljuje — propadla levica Židovsko-liberalna takozvana Auersperg-Lasserjeva vlada, in je prevzel krmilo v svoje spretne roke grof Taaffe, zavisalo je mej avstrijskimi Slovani neko upanje v boljšo bodočnost. Tako smo si mislili, da je venderle prišel na krmilo mož, ki ima prepričanje, da, ako želi Avstrija še nadalje ostati mogočna in srečna, mora biti pravčna zaščitnica ne le Nemcem in Italijanom, ampak tudi Slovencem in Slovanom sploh, ki sestavljajo večino prebivalstva naše avstrijske domovine. V tem upamji, da grof Taaffe izpolni svojo važno mision, to je, da upelje ravnopravnost za vse avstrijske narode brez izjeme, zbrali smo se skoraj vse slovenski poslanci tistega časa okolo njegove zastave in ga tudi vestno podpirali. To je trajalo dolgo vrsto let; podpirali smo ga v vedeni uadi, da se tudi nasproti Slovanom izvrši v § 19. drž. osnovnih zakonov zamjena ravnopravnost, ki je za nas Slovence žal bog še vedno mrtva črka. Navduševali smo se za Taaffeo vlado tudi radi tega, ker je sam grof Taaffe nekega dne v javni seji državnega zbora izjavil, in sicer s posebnim povdankom, da on — Taaffe — ne dovoli, da se avstrijski Slovani še nadalje na steno pritisajo.

Te in druge nade v boljšo bodočnost so uplavale na nas slovenske in slovanske poslance sploh tako, da smo potpažljivo doprinjali žrtve in žrtve na oltar avstrijskega patriotizma v vedeni upanji, da se nam venderle jedenkrat izpolnijo naše opravičene težnje in želje. Ali varali smo se! Na mesto Taaffea prišla je na krmilo vlada Windischgraetz-Pleiner, ki je podpirana po sedanji koaliciji in ki se je izrekla za dosedanje narodno posestvo

stanje, od katerega pa mi Slovenci skoraj nič nismo. Vsled tega smo bili nekateri slovensko-hrvatski poslanci primorani izstopiti iz Hohenwartovega kluba, in sicer zaradi tega, da si zavarujemo politiko proste roke in da se rešimo nadaljnega hlapčevanja Nemcem in Lshom. Prepričani morete biti, da je slovenskemu poslancu težko gledati mirno, kako se še vedno povsem lojalnim Slovencem krati narodna jednakopravnost.

Še dandanes se dogodi, da slovenski davkoplăcevalec, ko prinese v davčni urad svoj krvavo zasluzeni denar, mora vzprejeti italijansko ali nemško pobotnico in ako tam zahteva pojasnila o tem in onem, slišati mora sramotilni odgovor od uradnika — kateri je tudi od slovenskih župljev plačan — „non capisco sciavo“ — ali pa „ich verste nicht wndisch“.

Še dandanes se na Primorskem večinoma pri sodiščih s slovenskimi strankami obravnava v njim nerazumljivem jeziku in se sestavljajo še vedno italijanski in nemški zapisniki, akoprov se od neke strani trdi, da imamo slovenščine zmožnih uradnikov.

Še dandanes sodijo slovenske obtožence italijanski in nemški porotniki, kateri našega jezika ne razumejo.

Še dandanes se one slovenske uradnike — ki se nečejo izneveriti svojemu narodu — sumiči kot izdajalce, panslaviste in Bog si ga vedi kaj še.

Še dandanes mi Tržaški Sloveni brezuspešno prosimo slovenskih šol za slovenske naše otroke, da se zamorejo v svojem materinem jeziku izobrazevati tako, kakor je to mogoče Nemcem in Italijanom.

Tako tudi še do danes nismo gotovi, ako boste imela vlada res toliko poguma, da izpolni slovenskim poslancem dano obljubo glede Celjske gimnazije, kajti bati se je, da se bo vlada bolj ozirala na peščico nemških kričačev in rogoviležev à la Foregger, kakor na celo maso slovenskega naroda.

Zaradi vseh teh razlogov začel sem tudi jaz resno misliti, če mi je mogoče še nadalje v Hohenwartovem klubu vztrajati ter se pridružiti koaliciji. Prišel sem do prepričanja, da za sloven-

LISTEK.

Lady Hilda.

(Roman, angleški spisala Ouida.)

IX.

(Dalej)

— Postavila ga bom v svoj oratorij v Parizu.

Ta odgovor ga ozovolji ali drugemu se itak ni nadejati mogel.

— Naravna je misel, kupovati vse, karkoli vidite, odvrne malo nestrpljiv. Jaz mislim, da Vam je ta Vaša moč vse doseči, vse imeti, kako mila.

— Brezvonomo. Vam je Vaše bogatstvo to, kar je bilo svetuemu Ciprijanu čudodelstvo: najuslužnejši rob.

— Kaj? — torej zli duh?

— Ne ravno tako. Ali — —.

— No, ali?

— Gospodar, dasi rob, ki Vam ubija dušo, kakor so sile tmine ubijale njegovo, dokler ga ni osvobodila velika duševna ljubav.

V tem so stopili skozi vrata na mirno zlato aveto zahajajočega solnce. Skozi grane maslin sventila se je prekrasna dolina kakor mirno temno morje površje. Tam, za oddaljenimi južnimi gorami, zahajalo je solnce. Oči Hilde so se za trenotek oro-

sile, gledajo jih. Njegova reka je čvrsto objela njeno, ona je to pustila, ne upirajoč se njemu — to je bil prvi dovoljeni izraz njegove ljubezni. A i nenadoma, zavedevši se, mu iztrga roko smeblijajo se s staro svojo noršalnostjo.

— Vi mi govorite v tujem jeziku! Sveta Justina je bila sveta žena, jaz nisem. Jaz niti pravo ne vem, da sem kdaj v svojem življenju kaj storila brez egoizma. — Koliko vijolic tu cveteva — naberite mi jih nekoliko!

Ostali so ju dohiteli, on jo ostavi in gre da ji nabere vijolic, ki so cvetele v izobilji krog cerkve; staro cerkev je bila zapuščena, noge duhovnikov in vernikov niso gazile njih škrlatne krasote. Lady Hilda se nasloni na nizki zid, s katerim je bilo malo pokopališča opasano in se zagleda v zahajajoče solnce.

— O zakaj ga preje nisem poznavala*, pomisli in čuti, kako so ji solze orosile oko.

Mala družba je šla po zeleni tratinji z griča mimo maslinovega grmovja h kočjam in se vrne v mesto, še predno je solnce popolnoma zašlo. Vsak izraz lady Hilde odgovarjal je njenim mukam, bil je zaničljiv, zlovoljen, trpek in sarkastičen, dokler je izprožena sedela, pokrita s krznom, da ji ne bi škodoval večerni veter.

— Mar si vedno tako ujedljiva, kadar hodiš v cerkev, cara mia? vpraša jo markiza Nina.

Della Rocca je bil jako malobeseden, samo slikar Francoz se je trudil, da razgovor z njo in z dražestno markezo povsem ne prestane, kar se mu je tudi posrečilo. Solnce je bilo že šlo za goro, mrak se je vlegel na zemljo in kmalu je bila trda noč, ko so se pripeljali v ozke mestne ulice, kjer so že tu in tam gorele plinove svetilke. Kočija se ustavi najprej pred hotelom Murat.

— Jaz te bodem naravno videla še noči pri kneginji Fürstenberg, Hilda? vpraša markiza.

— Seveda, odgovori Hilda stopivši iz kočje in pritegnivši še čvrsteje krzno k sebi. Mislim, da pridete tudi Vi? dostavi malo premenjenim glasom obrnivši se k della Rocci, ki ji je držal roko ko je stopala iz kočje.

Njegove oči so se ujele z njenimi.

— Mislim, da ne, odgovori mirno. Lahko noč, gospa!

Stal je odkrite glave, dokler se je vzpenjal po stopnicah hotela, a ko so se vrata za njo zaprla, napoti se v stari svoj dom.

Lady Hilda pride v svojo sobo, noseč s sobo šopek vijolic, ki jih je on nabral. Predno jih je postavila v čašo vode, prinese jih k ustnicam, baš kakor kako šestnajstletno dekle ali kaka kmetska Gretchen.

skega poslance ni več tam pravega mesta in da je boljše, ako se pridružim tistim slovensko-hrvatskim poslancem, ki si hočejo zavarovati političko proste roke in urediti svoje postopanje od slučaja do slučaja ter imeti pred očmi v prvi vrsti koristi svojih volilcev in slovenskega naroda sploh, česar zvesti sinovi smo.

Kako so se druge parlamentarne zadeve rešile v preteklem času, je že tako znano bodisi iz slovenskih časnikov ali iz mojega in gospoda profesorja Spinčiča poročila pri dveh občnih zborih pol. društva „Edinost“.

Omeniti mi je tukaj še to, da tudi tačas, ko sem bil član Hohenwartovega kluba, sem glasoval proti vsem takim predlogam, katere sem smatral za nekoristne svojim volilcem.

Tako sem glasoval proti vojaški postavi, katera zahteva večje denarne in krvne davke; glasoval sem proti valuti, katera bodo le večjim kapitalistom v korist, kmetom pa in malim obrtnikom na škodo; glasoval sem tudi proti trgovinski pogodbi z Italijo, ki nas je osrečila z vinsko klavzulo, katero jaz zmatram za največje zlo celi Primorski, Dalmaciji in južni Tirolski; potegoval sem se pa za zboljšanje naših političnih, narodnih in gospodarskih zadev.

Danes obljudim, da tudi zanaprej, ako mi moji volilci ohranijo zaupanje (Žahni Živio-klic!) bom skušal po mogočnosti vedno na to delovati, da se tudi za nas uresniči narodom dana beseda: „jednak dolžnosti, jednake pravice“ — torej, da se tudi Sovercem in Slovanom sploh da ono, kar jim po narodnem in pravnem zakonu gre. I s tem sklepm: Bog nas živi!

Po končanem poročilu so volilci gospodu poslancu priredili viharno ovacijo, kličoč navdušeno „Živio“.

Po daljši razpravi o lokalno velevažnem užitinskem vprašanju je volilec Sancin-Drejač predlagal, naj se poročilo g. poslanca Nabergoj o njegovem delovanju vzame na znanje in naj se poslancu izreče zahvala in zaupanje posebno še za to, da je izstopil iz Hohenwartovega kluba.

Predlog je bil soglasno z burnimi „Živio-klici“ vzprejet.

Gospod Nabergoj izjavlja, da ga dolžnost veže, oglašati se za besedo in zahvaliti se na iskreuem zaupanju. Kakor dosedaj, tako bo tudi v bodočnosti skušal v vsakem oziru potrebam svojih volilcev koristiti. (Burni Živio-klici)

Predno se je zaključilo zborovanje, spomnil se je g. predsednik gosp. dra. Sancina, bivšega zastopnika prvega okraja, ki se je hotel osebno oprostiti od svojih volilcev, pa vsled poziva je moral nemudoma nastopiti svojo službo. Ker pa ni mogel osebno izvršiti svojega namena, zahvalil se je svojim volilcem v družbenem časopisu „Edinosti“. Volilci I. okraja bodo torej kmalu poklicani izvoliti si druga poslanca ter priporoča, naj se pravočasno dogovore glede osebe, katero zmatrajo za vredno njihovega zaupanja in naj svoj sklep naznanijo odboru političnega društva „Edinosti“, ki bodo potem ukreni potrebno, da bodo kandidat njihovega za-

Ta večer, pri kneeginji Fürstenberg — v jedni od najugodnejših Florentinskih hiš v zimski dobi, govorili so može in ženske jeden drugemu, da je niso še nikoli lepše in bolj sijajne v sijaju njenih draguljev videli, ali zato so pa opazili, da je ta večer bladneja in za razgovor nepristopneja nego kdaj prej. Bolj nego kdaj so čutili, kako malo se na nje ozira in kako se malo meni za dražstvo.

Njega ni bilo.

Ostala je le malo časa, ali dosti dolgo, da je vsak bil osupel in poparen; to je bil vtisek, ki ga je v društvu vedno izzivala, da je bilo tako nesrečno, da ji ni bilo všeč. Tedaj je je ostavila; — ženske stoječe kraj nje, jedva so začele nekako svobodnejše dihati, ko jih je prestala obsevati njen dražestna krasota in sijaj njenih velikih smaraglov. Globoko vdahnjivši se nasloni na blazine kočje.

Vračajoč se morsala je mimo palače vojvode della Rocce. Opa spusti okno kočje in gleda na palačo. Videla je razsvetljeno samo jedno okno sredi velike mrkle kamenite palače ravno nad vhodom.

Vedela je, da se je najraje mudil v tej sobi, sredi svojih knjig, priljubljenih mu predmetov iz brona in orožja. Žepet so ji privrele solze na oči, gledajoče v to osamljeno svetlobo. Otiplje šopek vijolič, ki ga je nosila na svojih prsih pod velikimi smaragdi — njegova ruka jih je bila nabrala. „Kdo bi mi bil prerokoval, da se budem kdaj zaljubila“, pomisli,

upanja tudi izvoljen. Povabil je navzočnike, naj svojemu bivšemu polancu dru. Sancinu zakličejo trikratni „živio“. Temu pozivu odzvali so se volilci jednoglasno.

Gosp. Nabergoj govoril tudi o prihodnji volitvi ter priporoča, naj se izvoli mož, ki poza dobro razmere; ni potrebno, da je kak odvetnik, naj bodo tudi priprast — to nič ne de, le da je mož na pravem mestu, mož, ki ima srce za svoj narod. Ako bi okolica imela v deželnem zboru vseh šest svojih poslancev, bi se morala večina pri raznih volitvah v odsanke tudi na okoličane ozirati. Govorila sta še v tem volilca Josip Sancin, bivši kapovila, in Fabro-Sancin na kar se je predsednik spomnil tudi za okolico prevažne kmetijske družbe, priporočuje kmetovalcem, naj se mnogoštevilno v isto upišejo. Isto tako je priporočal, da naj okoličani ne pozabijo na politično društvo „Edinost“, ki je za nje velevažno ter zahvalivši se zborovalcem za obili obisk, zaključil zborovanje. x.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 9. oktobra.

Delegacijs.

Včeraj sta avstrijska in ogerska delegacija bili zbrani na zaključni seji. V obrob delegacijah se je konstatovalo soglasie vseh storjenih sklepov, na kar se je ves vkljupni državni proračun odobril v tretjem branju. Zaključna govora obeh predsednikov izrekata nadejo, da se na podstavi trovezne politike ohrani evropski mir. Tako se je delegacijsko zasedanje, ki je obetalo postati nevarno grofu Kalnokyju in generalu Krieghamerju, zaključilo v najlepši harmoniji. Delegatje so se razšli, ministri si zadovoljni menejo roke, davkopladevalci pa slavimo Boga in bodimo mu hvaležni, da nam je letos delegacija samo 4 milijone novih troškov naložila. Da bi pa naša zadovoljnost ne bila prevelika, nam je namignil vojni minister, da novim troškom še dolgo ne bo konec.

Državni zbor.

Kakor smo že včeraj javili, se snide poslanska zbornica dne 16. t. m. Na dnevnem redu je poročilo o vladnem načrtu glede uvedenja novega kazenskega zakona. Predsedstvo poslanske zbornice opozarja poslance na sklep z dne 2. marca 1894, glasom katerega je že za časa generalne debate predložiti eventualne predloge o premembah posamežnih določb.

Shod hrvatske neodvisne narodne stranke.

Hrvatska neodvisna narodna stranka je sklicala na dan 25. t. m. v Zagreb shod, da se posvetuje o klubovem poročilu glede neuspeha nameščane fuzije s stranko prava, gledé programa in glede organizacije stranke. Ta shod ima čisto strankarski značaj in so se zategadelj izdala posebne pozivnice.

Hrvatski sabor.

Razni listi javljajo, da se sklici hrvatski sabor na dan 15. novembra ali na dan 10. novembra. Uradni list hrvatske vlade še ničesar sporočil v tem oziru.

Ogerska kriza.

Ogerska kriza se čedale bolj poostruje. Magnatska zbornica je zavrgla zdaj že drugo cerkvenopolitično predlogo, namreč zakonski načrt o recepciji ždov. Dočim je načrt o brezverstvu bil zavrnjen pri

Solze so ji polagoma kapljale s trepalcem zatemnjevale blešk smaragdov in osvežajoč vijoličin šopek.

Da je najtrdnejši stvor na svetu, najhiadneja in nejsobičnejša ženska, tako so govorili njeni prijatelji in znanci po njene odhodu v salonu knezinja Fürstenberg — nimalo kakor njeni sestričini; ta draga madame Mila je tako dobra duša, sama ljubeznivost in pričetnost. Na fieri (dobrodelenem bazarju) na korist siromašne deca pred 8 dnevi, marsi ni takrat ta draga drobna madame Mila do mlega Boga trudila v potu svojega obraza, imajoč polne roke posla v svojem uprav očarajočem kostumu, klepetaje kakor mala japonska vevnica, imajoč prekrasen predstavnik iz musselina z jako globokimi žepovi, v katerih se je nabralo na tisoče in tisoče frankov, vrteč neutrudno cele tri dni loterijsko kolo in prodavači smodke, ki jih je sama prizigala in lilijs, katerim je vtišnila poljub za naravnost neverojetne cene in to vse siromakom v prid? Pa ni li lady Hilda zanitljivo odrekla svoje sodelovanje, ko so njo povabili, naj tudi ona sodeluje?

Uradnik firentinskega sirotišča dobil je od neznan roke pač petdesetisoč frankov, ali kdo bi ugeniti mogel, da jih je poslala lady Hilda, ker se ji je vtišnila v srce jedna slučajna beseda della Rocce? A vsakdo je videl in slišal, kako madame Mila klepetala in kako dražestno kliče: — „Za naše reveže, za naše drage reveže!“

(Dalje prih.)

specijalni debati in potem pri tretjem čitanju, je načrt recepcije ždov bil odprt, da pri generalni debati in se niti ni začela specijalna razprava. Jeden poraz pa vladu še čaka. N-jbrž se odkoni tudi načrt o podržavljanju matic, a tudi če ta obvezja, je vendar celota cerkveno-političnih načrtov pretrgana. Vprašanje je sedaj, kaj misli storiti vlada. Za sedaj še neče storiti ničesar. Odkonjenja načrta se predložita zopet poslanski zbornici in čim ju ta odobri, prideva zopet pred magnatsko zbornico. Ker pa v tej absolutno ni dobiti večine, sodijo nekateri listi, da bo vlada opoziciji ponudila kompromis, v katerem slučaju se bo pa najbrž pravosodni minister Szilagyi odpovedal portfelju. Sploh pa je položaj prav kritičen in lahko se zgodi, da dogovori kompromis ministerstvo, v katerem ne bo ni Szilagyja niti Wekerla.

— Včerajšnji seji ogerske poslanske zbornice je ministerski predsednik dr. Wekerle predlagal, naj se sklici za danes seja, da predloži drž. proračun. Govoril je potem o usodi cerkvenopolitičnih predlog v magnatski zbornici in rekel, da se mu ne zdi potrebno, da bi se v magnatski zbornici odkonjene predloge novič odkazale cerkvenopolitičnemu odseku poslanske zbornice. Predlagal je končno, naj se vse predloge, katere bi magnatska zbornica zavrnila, kar postavijo na dnevni red načrto v to vrhno sklicane seje poslanske zbornice, dotlej pa naj se opuste meritornične seje. Opozicija je sicer nekoliko ugovarjala, a predlog se je vendar vzprejel.

Vnanje države.

Srbiske vesti.

Srbski kralj Aleksander odpotuje v kratkem v Budimpešto. Na tem, že davno napovedanem potovanju ga bošta spremila avstrijski poslanik v Belgradu Thömmel in srbski poslanik na Dunaji Simčić. — Bivši srbski radikalni minister Tavšanović se mudi sedaj v Zagrebu. Kakor znano, ga želijo pridružiti srbski birci. Odita se mu, da je zapleten v Čebirčevu „zaroto“. V pogovoru z nekim srbskim novinarjem je rekel Tavšanović, da se ne misli vrneti v Srbijo, ker ga boče Milan spraviti na vešala.

Japonsko-kitajska vojna.

Strah, da utegnejo Japonci na kitajskih tleh izkratiti večjo vojsko, je napotil kitajsko vojskovoštvo, da je opustilo svojo pozicijo v Nyanu in celo vojsko, kar je ima v Korejski, koncentrovalo okoli Kujbana. Vrh tega misli zapreti prehod skozi Yusung, v sled česar bi postal nemogoč prihod v Shanghai. Verjetno je, da bi evropske velesile zoper to ugovarjale, poroča se tudi, da so to že storile. V tem nadaljujo Japonci po poročilih Londonske „Times“ pot na Mukden, japonsko brodovje pa križari pred zavorom Pečeli, da bi se kitajsko brodovje ne moglo iz njega makniti.

Domače stvari.

— (Volilski shod.) Iz Slovenske Bistrice se nam piše: V nedeljo se je včl tukaj v gostilniških prostorih gospoda Petra Novaka volilski shod, na katerem sta gospoda poslance dr. Radec in Robič poročala o svojem delovanju v deželnem ozirom v državnem zboru. Zbral se je iz celega okraja veliko volilcev, ki so poročili poslancev prav pazljivo poslušali in slednji od gospoda Petra Novaka prebrano resolucijo z viharnim odobravanjem vzprejeli. Ta resolucija se glasi: „Z ozirom na to, da so slovenski državni poslanci le pogumno vstopili v koalicijo, da pa koaličnska vlada niti jednega teh pogojev, tičočih se Spodnjega Štajera, ni izpolnila; z ozirom na to, da ne samo objubljeni slovenski paralek na Celjski nižji gimnaziji s pričetkom tekočega šolskega leta ni otvorila, akar ravno bi zato niti vinarja več ne potrosila, pač pa je na mesto dosedanjega objektivnega in pravičnega deželnega šolskega nadzornika g. Jarza nastavila prononciranega Nemca Linharta, od kojega ni pričakovati, da bi vodil ljudsko šolstvo slovenskega Spodnjega Štajera po pedagogičnih načelih; slednji glede na to, da nima Spodnji Štajer, katerega prebivalstvo je po ogromni večini slovenske narodnosti, niti jednega posvetnega zastopnika v deželnem šolskem svetu, — izjavijo danes zbrani volilci slovenje-bistrškega okraja, da nimajo v sedanjem koaličnsko vladu nikakega zaupanja. — Zaradi izpolnitve svojih teženj želimo, naj spodnještajerski slovenski državni poslanci izstopijo iz Hohenwartovega kluba ali pa odložijo svoj mandat, da se pa na drugi strani vsi slovenski državni in deželnii poslanci z vsemi postavnimi sredstvi za to potegujejo, da se ustavijo za Spodnji Štajer posebni oddelki deželnega šolskega sveta.“ — Konečno bodi še omenjeno, da je g. Robič koncem svojega poročila s častno besedo obljubil, da takoj izstopi iz Hohenwartovega kluba, če slovenske paralele na Celjski gimnaziji v proračunu, ki se še tokom tega meseca predloži drž. zboru, ne bodo v

poštev vzete ali pa že bi dotična točka bila v proračunskem odseku ali pa v plenumu odklonjena.

— (Nečuvana perfidnost.) V današnji „Edinosti“ čitamo ta-le dopis: „Zoper družbo sestega Cirila in Metoda razširja po kranjskih farovžih mož, katerega prišteva „Slovenčeva“ stranka svojim pristašem, hujskanje in neosnovane laži, ki nam kažejo vzrok, zakaj da Slovenčevci ne žrtvujejo za družbo ničesar in je odvratijo še celo dosedanje prijatelje. Kar sem že slišal prej, o tem molčim. Zadnje dni me je pa vprašal neki gorenjski župnik: „Zakaj vendar podpira družba sv. Cirila in Metoda g. Mandiča v Trstu s 1000 gld. na leto, če ne zato, ker je duhoven in ni duboven?“ Ko sem mu povedal, da Mandič ne dobiva od družbe niti solda, se ni mogel načuditi, da „visoka oseba“ širi take laži. Prijatelja „Slovenca“ pa prosimo, naj pomaga, da se poravna grozna krvica, ki se na ta način dela družbi, krvica, ki najhuje neti razpor. Postrežemo tudi, ako se želi, z natančnimi podatki.“ — V opravičenem srdu dostavlja uredništvo „Edinosti“: „To je grozno, to je nečuvano, in vprašati se moramo: ali res moreta tako daleč segati človeška laž in zlota?! Mi bi vsega tega niti ne verjeli, da nam ni došlo poročilo od take čestitljive strani, da je izključen vsak dvom na resničnosti gori navedenih podatkov. In zato izjavljamo svečano, da le podla duša more širiti take laži le v ta namen, da bi izpodkopalata družbi, od katere pričakujejo pokrajinski Slovenci svojo rešitbo. Da, podla, nizka duša mora biti to, in naj nosi tako ali tako suknjo.“

— (Osobne vesti.) Spovednik v nunskem samostanu v Ljubljani, jubilirani duhovnik g. Michael Potočnik, častni papežev komornik in konsistorijalni svetnik je stopil po 59 letih službovanji v pokoj.

— (Predstavočni pevski večer društva „Slavec“) v salisu gosp. Ferlinca je bil prav dobro obiskan. Vrli pevci so z točnim izvajanjem nekaterih zborov želi mnogo priznanja, istotako tudi „Slavčev“ kvartet. Zabava je bila na vse strani neprisiljena. Tudi nežni spol je bil številno zastopan. Prihodnji večer bodo dne 21. t. m., lokal se pravočasno naznani.

— (Poskušen samomor.) Včeraj popoldne okolo 5. ure korakala je četa vojakov 17. pešpolka po Sv. Petra nasipu proti mesarskemu mostu. V hipu skoči nadomestni rezervist France Kuhar iz vrste na Janežev tovarniški plav ter v Ljubljano, v kateri je kmalu izginil. Ravno mimočodi magistratni uradni sluga Krivc skoči oblečen za utapljenččem se vojakiom v Ljubljano, ki je ravno na onem mestu jako globoka, ter ga z veliko lastno nevarnostjo srečno potegne iz vode. Nezavetnega vojaka prenesli so v St. Petersko vojašnico. Kaj je Kuharja k poskušenemu samomoru napotilo, ni znano; pripoveduje se pa, da si je hotel že dan poprej žile prezretati, boječ se neke neznatne kazni.

— (Utonil) je baje sinoči v Ljubljani do sedaj neznan človek. Sobni slikar France Koritnik opazil je okolo 7. ure zvečer na mestnem čolnu ob Francovem nabrežju človeka, ki si je umival roke. Hkrat izgubil je dotičnik ravnotežje, pal v Ljubljano ter izginil v valovih. Do sedaj se truplo izginolega še ni našlo.

— (Sreča v nesreči.) V hiši št. 6 na Marije Terezije cesti padel je včeraj štiriletni sin železniškega sprevodnika Zusnerja iz drugega nadstropja na hodnik v prvem nadstropji. Vkljub globokemu padcu se otrok vendar ni znatno poškodoval. Otrok bil je brez varstva ter je, igraje se pri oknu, pal na hodnik prevega nadstropja.

— (Z drevesa padel) je včeraj popoldne 12 let stari Karol Čuden, sin delavca v opečarni stavbinskega mojstra Filipa Zupančiča na Glinach pri Ljubljani. Deček lomil je jehove veje. Vsled padca zlomil si je desno roko.

— (Šopek zrelih rdečih jagod) nam je poslala nežna roka z Gorenjskega pišča: „S prijaznim pozdravom Vam pošiljam danes tu na Bledu nabrani šopek. Čitateljica Vašega lista“. — V šopku je okoli 40 lepih populoma dozorelih rdečih jagod. Gotovo redka prikazen v tem času.

— (Na včerajšnji živinski semenj) v Ljubljani se je prigojalo: 596 glav konj in volov, 430 glav krav, 67 glav telet, skupaj 1093 glav. Kupčija je bila sploh srednja, zunanjega kupca ni bilo, samo kar so domačinje mej sabo kupčevali; najboljše so se prodajali pitani voli in pa krave s teleti.

— (Otroška bolnica v Ljubljani) je dobila 100 gld. za napravo novega leka proti vratici (serum). Novi lek se bude takoj poskusil na dveh za vratico obolenih otrocih v bolnici. Radovedni smo na uspeh, zakaj že se čuje, da je ta „serum“ prav za prav sila nevarno zdravilo. V Trstu se je pri petih otrocih, katerim se je injiciral ta lek, pojavila unetica ledvic. V serumu sta tudi dva nevarna strupa, sploh pa spominja vsa stvar na znani — kochin!

— (Knjižnica za mladino.) Že l. 1858. je sprožil takrat na Slovenskem službeno znameniti pospeševatelj češko-slovenske vzajemnosti g. Jan Lega — zidaj uradnik češkega muzeja v Pragi — lepo misel, da bi začeli redno izdajati primerne spise za našo mladino. Negovo prizadevanje ni našlo ugodnih tal, kar ni čudno, kajti Slovenci smo bili takrat v marsikakem pogledu takorekoč še v povojih. Ko je gosp. Lega zapustil našo domovino in se ustanovil v Pragi, iskal je vedno zveze z nadpolnimi slovenskimi mladeniči, katere je podpiral gmotno in duševno, vzpodbujal jih k učenju češkega in drugih slovenskih jezikov, pošiljal jim slovnice, slovarje in kojige, ter priporočal jim, naj prevajajo na slovenski jezik to ali ono književno delo. — Poseben prijatelj je do današnjega dne slovenskemu učiteljstvu, mej katerim šteje lepo število marljivih učencev in iskrenih čestilcev. Da se je ustanovila „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“, k temu je veliko pripomogel on; in da se je rodila v „Zavez“ misel, naj bi se začela izdajati v rednih presledkih „Knjižnica za mladino“, to je njegova zasluga, kajti neprestano je vzpodbujal uplivnejše učitelje, da bi se resno lotili tega dela. Dokazoval jim je, da češki narod danes toliko čita in da se češka književnost tako krasno razvija uprav zaradi tega, ker se že mladina privadi čitanju tako, da je postane tudi v poznejšem življenju čitanje prav tako nenadomestna potreba, kakor vsakdanji kruh. V „Zavez“ se je potem izvolil poseben odbor za izdajanje mladinskih spisov, v katerem so naši najuglednejši učitelji. Željni pri zborovanju v Mariboru je prišlo to vprašanje v resen razgovor. Letos v Gorici se je pakončno rešilo, kajti tamošnji tiskar in urednik „Sote“, sam Lega učenec in pospeševalec te ideje, se je ponudil, da hoče na svoj riziko pričeti z izdajanjem „Knjižnice za mladino“, kar je „Zavez“ z veseljem vzel na zuanje. Včeraj je imel omenjeni odsek posvetovanje v Ljutjici pod predsedstvom „Zavezinega“ predsednika g. Ribnikarja. Določilo se je sledеče: „Knjižnica za mladino“ bo izhajala kot periodična tiskovina vsak mesec v vezanih snopilih po 6 pol obsežnih v obliki „Slovenske knjižnice“. Izdajala jo bo „Zavez“, a odgovorni urednik bo tiskar sam. Cena za naročnike bo 15 kr., torej 1 gld. 80 kr. na leto. Posamični snopči pa bodo stali po 20 kr.

— Pri tej neverjetno nizki ceni pa bodo mogli izhajati toliki snopči le tedaj, ako se oglaši 1200 naročnikov, ki plačajo naročnico na prej, kar je prav lahko doseči, ako vsi učitelji storijo svojo narodno dolžnost. Na slovenskem učiteljstvu je sedaj, da se učenici in posreči to prepotrebno podjetje. — Da bodo spisi dobrni in primerni naši mladini, to nam jamči ocenjevalni odbor, kateri je volila „Zavez“. Prvi snopči izide še pred novim letom. Obsegal bo izvirno povez „Dva brata“, ki je dobila častno nagrado 50 gld. našega vrlega rojaka g. prof Bezenška v Plovdivu. Mi želimo novemu podjetju najboljšega uspeha.

— (Vpis firme.) Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani je vpisalo firmo „Ernest Tibiletti“ za trgovino z lesom v Kraju v zapisnik posamičnih firm in g. Ernesta Tibiletti-ja kot lastnika te firme.

— (Grozna nesreča) se je pripetila v Vodicah v Vipavskem okraju. Posetnik Simon Srebot je vzdigoval s svojima sinovoma in nekaterimi sosedji velik smerekov hlad na podu, da bi ga spravili na blizu 2 metra visoko podlago in potem razzagali. Hlad je padel z višine na Srebrotovega sina Franca ter mu stril glavo, da je bil nesrečen takoj mrtev.

— (Glas iz občinstva.) K naši notici, natisnjeni pod tem zaglavjem v št. 228. smo prejeli naslednji dopis. Na podlagi §. 19 tisk. zakona prosim uljudno v prihodnjo št. „Slovenskega naroda“ glede napisa „Iz Koncanjevice z dne 1. oktobra 1894.“ priobčenega v Vašem cenjenem listu št. 228 1894. sprejeti naslednji popravek: 1. Ni res, da bi

bil jaz v največji skrbi radi slabega sejma. 2. Ni res, da bi se bal, da bi radi deževja prišlo premalo „kramarjev“ in vsled tega padlo premalo grošev v moj žep. 3. Ni res, da bi bil jaz necega usnjara z besedo zavrnil „Danes ne bo nič, sejm je prepovedan, kar zaprežite“. Res je pak, da sem jaz z usnjarem, kateri se je ravno pripeljal, dalj časa govoril in da sem mu na vprašanje „bode li kaj sejma“ odgovoril, da ne vem ako boda, ker sem čul da ga mislio na 15. oktobra prestaviti. 4. Ni res da bi me usnjari slednji ubogal. Res je pa, da sva pri vpreženem vozu govorila in da je usnjari še le potem svoje konje spregel in v hlev postavil. Z oddišnim spoštovanjem. Kostanjevica 7. oktobra 1894. Ignacij Čerou, c. kr. cestni mojster.

— (Posnemanja vredno.) V Trstu se je poročila gdčna, Marija Abramova z g. F. Fratnikom, poštui uradnikom. Na posnemanja vreden način se je poslovila iz odbora ženske podružnice sv. Cirila in Metoda, poklonivši družbi 100 kron.

— (Napadalec svoje žene.) Že v drugič je stal pred sodiščem v Trstu bivši podnadzornik mestnih redarjev Tižaških A. Sulligoj, ki je nevarno ranil z nožem svojo ženo. Obsojen je bil na 6 mesecev ječe. Obračnava je bila tajska, ker so se razpravljale take stvari iz zasobnega življenja te zakonske dvojice, ki niso bile za javnost.

— (Nov hrvatski list) je začel izhajati početkom tega meseca v Gospču pod imenom „Hrvat“. Izhajal bode po dvakrat na mesec in veljal 2 gld. 50 kr., za kmete pa samo polovico. Smer mu je pravaška. Urednik listu je g. Marko Došen, lastnik pa g. Niko Gršković

Slovenci in Slovenke! ne zábite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Zahvala. Podpisana vločna po pokojnem članu prostovoljnega gasilnega društva Ljubljanskega Ivanu Indofu, kateri je ponesečil pri požaru na barji, izrekla svojo najtoplejšo zahvalo sl. „Dramatičnemu društvu“ v Ljubljani, za blagodušno naklonjeno podporo 40 gld. iz društvenih dohodkov. V Ljubljani dne 9. oktobra 1894. — Marija Indof.

Zahvala. Gasilnemu društvu v Školah pri Pragerskem na Štirske darovali so milosti knezoškof Lavantinski 30 krov, prebligr. grofica na Hauzenbahu 40 krov, slav. okrsni zastop ptujski 40 krov, „Graška zavarovalnica“ 100 krov, „Dunajska zavarovalnica“ 20 krov, „Uajlo catholica“ 10 krov in župan Črkovski 26 krov. — Presrečna zahvala! — Gasilno društvo v Školah dne 8. oktobra 1894.

Razne vesti.

* (Star Student.) Maj dijaki, ki so se letos vpali na medicinski fakulteti Dunajskega vesučnišča, je bil tudi starček z belo brado in jedankim lasmi. Ravnokar vpopojen ministerialni svetnik pri ministerstvu za notranje stvari dvorni svetnik vitez dr. Helm, najstarejši mej 11 sestanki omenjenega ministerstva, se je dal namreč vpisati kot redni stušljatec medicine, ko je dosužil 42 let v državni službi. Na staru leta hoče izvršiti medicinske študije in se potem nastaniti na Diniži kot praktičen zdravnik. V svoji mladosti je „star student“ bil promoviran doktorjem juris in filozofije, ter hoče zdaj zopet poskušati prijetnosti dijaškega življenja, kakor pred ravno 50 leti.

* (Petindvajsetletnica srbskega gledališča v Beogradu.) Kakor poroča „Zastava“, bode prazovalo srbsko gledališče v Beogradu početkom meseca novembra svojo petindvajsetletnico. Za to slavnost se delajo velike priprave in se že razpošljajo pozivnice. Beograjsko gledališče je priredilo v minutišču meseca 25 predstav. Vsak mesec se predstavlja po 2 ali 3 nove komade.

* (Povodnji v Dalmaciji.) Zadnje dni so nastale vsled silnega deževja po Dalmaciji povodnji, ki so naredile mnogo škode. Železniška proga Diniš-Kučin je bila preplavljena in tako poškodovana, da je bil promet pretrgan. Tudi vinska trgatev, ki je komaj na polovico dokončana, je mnogo trpela vsled dežja.

* (Kje se največ vozi?) Zanimiva je nastopna statistika, koliko se ljudje vozijo v posamičnih svetovnih glavnih mestih. Prvo mesto zavzema New York, kjer se povprek šteje 267 voženj na jedno osebo in leto, potem je Berlin s 140, London s 116, Hamburg z 90, Pariz s 84, Budimpešta s 84 in Dunaj s 46 vožnjami na jedno osebo in leto. Kakor se vidi, se torej v naši državi ljudje mnogo manj vozijo, nego drugod.

